

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
Satisfaction of Employers towards Work Performance and Characteristics
of Political Science Graduates, Mahamakut Buddhist University,
Srilanchang Campus

พระครูพิสุทธิธรรมมาภรณ์ (ทองสะคม)¹

Phrakru Phisuttidhummaporn (Thongsakhom)¹

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

E-mail : thongsacome@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตที่มีสถานภาพเป็น หัวหน้าส่วนงาน เจ้าของสถานประกอบการ หัวหน้าฝ่ายบุคคล ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน บัณฑิตปฏิบัติงานจำนวน 75 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับมากไปหาน้อย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ : 1. ความพึงพอใจ 2. คุณลักษณะของบัณฑิต 3. รัฐศาสตร์การปกครอง

¹ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

¹ Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

* ได้รับบทความ: 13 ธันวาคม 2561; แก้ไขบทความ: 5 กุมภาพันธ์ 2562; ตอรับการตีพิมพ์: 12 กุมภาพันธ์ 2562

Received: December 13, 2018; Revised: February 5, 2019; Accepted: February 12, 2019

ABSTRACT

The objective of this research were to study the employers' satisfactions on the performance and features for Political Science Graduate Students from Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus in the following areas; moral and ethical, knowledge, cognitive skills, interpersonal skills and responsibility and numerical analysis, communication and information technology skill. The populations consisted of 75 graduates' employers, included employers, entrepreneurs, department heads. Ownership of human resources, representative offices at the executive level of both public and private sectors, obtained by using Purposive Sampling. The instrument use in the research was a Rating Scale questionnaire five levels for assessing employers' satisfactions. There's reliability is 0.96. The statistics used in data analysis for this research were Percentages, Mean, Standard Deviation.

The result of this research were as follows : The employers' satisfactions on the performance and features in overall were in the high level. The average each respectively side is interpersonal skills and responsibility numerical analysis communication information technology skill cognitive skills knowledge moral and ethical respectively.

Keywords : 1. Satisfactions 2. Features for 3. Political Science

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างเสริมคุณลักษณะของประชาชนเป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความคิด ทักษะ ความสามารถในการประกอบอาชีพ รายได้อื่นๆ การศึกษายังเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 และมาตรา 7 ดังนี้ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5-6)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตอันมีลักษณะเฉพาะและโดดเด่นทางพระพุทธศาสนา ภายใต้ปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” ตลอดจนตระหนักถึงความต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพในการรับใช้สังคมภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีความประพฤตินอกกรอบมากขึ้น ขาดความอดทนต่อการกิจกรรมต่างๆ อันเป็นส่วนรวม ขาดการทำงานเป็นทีมและการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่จะพัฒนาเอง จากเหตุดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง ตระหนักถึงของการศึกษาและการผลิตบัณฑิต จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 และพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นผู้นำ คือ ระเบียบ สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์ และเป็นไปตามกรอบ (TQF) ของบัณฑิต 5 ด้าน คือ 1)ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม 2)ทักษะด้านความรู้ 3)ทักษะทางปัญญา 4)ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5)ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตได้อย่างภาคภูมิใจ และเป็นการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตก่อนเข้าทำงานรับใช้สังคม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่สำเร็จการศึกษาประจำปี 2559 ว่ามีความพึงพอใจต่อการใช้บัณฑิตและต้องการให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นไปในลักษณะใด เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ที่สำเร็จการศึกษาประจำปี 2559 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้ใช้บัณฑิตที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ที่สำเร็จการศึกษาประจำปี 2559 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

4.1 เป็นแนวทางนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4.3 เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาการจัดการศึกษา ของสาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ให้มีคุณภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าส่วนงาน เจ้าของสถานประกอบการ หัวหน้าฝ่ายบุคคล ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ที่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเข้าทำงานด้วย จำนวน 75 คน (งานทะเบียนและวัดผล, 2560 : 26)

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงาน และ คุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้างตามกรอบ (TQF) 5 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ทักษะด้านความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ อำเภอมือง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่างๆ โดยพิจารณาจากคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) 5 ด้าน รวมทั้งอัตลักษณ์ของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับเป็น 5,4,3,2,1 และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121-124)

ค่าเฉลี่ย	4.51–5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51–4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51–3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51–2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00–1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริม ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

5.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

5.5.1 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.5.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อนำผลการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งพบว่ามีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00

5.5.3 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบสอบถาม โดยให้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ 0.96 จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยต่อไป

5.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.6.1 สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (IOC) (ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ, 2549 : 65) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ

5.6.2 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.6.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการบริษัทเอกชน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาได้แก่รัฐวิสาหกิจ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24 เจ้าของกิจการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 20 หน่วยงานราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และ ผู้จัดการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

6.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตรการปกครองมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างทั้ง 5 ด้าน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

6.3 สรุปข้อเสนอแนะของผู้ใช้บัณฑิตต่อการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยเรียงลำดับตามแบบสอบถามงานวิจัย ดังนี้

6.3.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม จากการศึกษพบว่า คณาจารย์ต้องแนะนำให้บัณฑิตมีความมุ่งมั่น มีความขยัน กับการพัฒนาองค์กร โดยเน้นความเสียสละ และมีความเอื้อเฟื้อ โดยเน้นตามหลักพระพุทธศาสนา

6.3.2 ด้านความรู้ จากการศึกษพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตต้องการผู้มีความสามารถ มีความรู้ในเรื่องวิชาการ โดยคณาจารย์จัดการเรียนการสอน และนำผลการเรียนมาปรับปรุง โดยทำแบบวิจัยและ

พัฒนานักศึกษา เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของบัณฑิตได้

6.3.3 ด้านทักษะทางปัญญา จากการศึกษาพบว่า คณาจารย์ผู้สอนควรให้บัณฑิต คิดเป็นทำเป็น และสามารถแก้ไขในปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีความคิดเชิงบวกในการทำงาน และที่สำคัญควรปรับตัวเข้ากับหน่วยงานทุกหน่วยงาน เพื่อทำงานกันเป็นกลุ่ม โดยเน้นทุกคนมีส่วนร่วม

6.3.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จากการศึกษาพบว่า คณาจารย์ควรฝึกให้บัณฑิตปฏิบัติตามมารยาทไทย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคณาจารย์ กับเพื่อนๆ รู้จักการเสียสละต่อส่วนรวม ทำงานด้วยความตั้งใจ ควรศึกษาสัญญาข้อตกลงต่างๆ โดยเน้นหลักปฏิบัติตามกฎหมาย สัญญา และข้อตกลง อย่างละเอียดโดยพิจารณาในเนื้องานอย่างสมเหตุสมผล

6.3.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ จากการศึกษาพบว่า คณาจารย์ควรสร้างบัณฑิต มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแสวงหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารต่างๆ มีการคิดวิเคราะห์ การรับข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ฝึกฝนการใช้อุปกรณ์สำนักงานให้มากขึ้น พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง ควรมีการจัดอบรมเพิ่มทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยใหม่

6.3. ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เสริมสร้างความรู้คู่คุณธรรม โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวพระพุทธศาสนา ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ สร้างความมีระเบียบ สามัคคี และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยประยุกต์ความรู้ไปใช้กับงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างสร้างสรรค์ ฝึกฝนทักษะในการพูด การสื่อสาร ด้านภาษาต่างประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแบ่งปันเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนการสร้าง มารยาทแบบชาวพุทธ ให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาของสงฆ์ต่อไป

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครองมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับ คือ 1)ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 2)ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ 3)ด้านทักษะทางปัญญา 4)ด้านความรู้ และ 5)ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของทศานันท์ (2546 : 46) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบัณฑิตไว้ว่า คุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึง ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีภาวะผู้นำ สามารถใช้ความรู้ทางวิชาการ วิเคราะห์ แก้ปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ได้ และเป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ มีความทันสมัย มีคุณธรรมความ รับผิดชอบสูงต่อวิชาการ วิจัย และสังคม คุณลักษณะที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีพึงมี โดยคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ต้องประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลแต่ละด้านได้ดังนี้

7.1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต มีจิตใจเสียสละ ประพฤติตนเกื้อกูลต่อสังคม และมีวินัย เคารพกฎหมายและสิทธิของคนอื่นสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิตทิพย์ แก้วแกมทอง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2548-2549 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต (นายจ้าง/ผู้ประกอบการ) ตามคุณลักษณะทุกด้านของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับพอใจมาก โดยในด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพอยู่ในระดับสูงสุด ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และทักษะวิชาชีพ และด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน

7.1.2 ด้านความรู้โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ตระหนักรู้ในคุณค่าของศิลปะ ภาษาและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ และ รู้หลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เข้าใจในหลักเกณฑ์ธรรมชาติของมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมรู้จักกฎเกณฑ์ทางสังคม เคารพกฎหมาย และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับ สุวะณา ศิลปรัตน์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการใน สถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ความ ต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำความรู้มาใช้ในการฝึกงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการฝึกงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้านมีความต้องการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์

7.1.3 ด้านทักษะทางปัญญาโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ฉลาดรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษา การทำงาน และการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ฉลาดรู้ที่จะแสวงหาแนวทางการทำงานและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข และสร้างสรรค์ฉลาดรู้ที่จะปฏิบัติตนให้เกื้อกูลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์และสมการณได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับผ่องใส ถาวรจักร (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2554 จากผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ที่มากที่สุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ 2) นายจ้างเพศชายมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิง นายจ้างที่มีอายุ 45 – 49 ปี มี ความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น นายจ้างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีความพึงพอใจสูงกว่าระดับ ปริญญาตรี เจ้าของกิจการมีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มตำแหน่งอื่น นายจ้างผู้มีเวลาการปฏิบัติงาน 16 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มอื่น หน่วยงานภาคเอกชนมีความพึงพอใจสูงกว่าหน่วยงานอื่น 3) ข้อเสนอแนะพบว่าควรฝึกอบรมด้านความขยัน การปรับตัว การทำงานเป็นทีม การปฏิบัติตามกฎหมาย การใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่

7.1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีความเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อ

ส่วนรวมรู้จักวางแผนในการทำงาน และดำเนินตามแผนที่ได้วางไว้มีภาวะผู้นำ รู้จักการใช้เหตุผล วางตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะตามลำดับ และมีการสอดส่อง และป้องกันไม่ให้เกิดการประพฤตินิষอบในองค์กร และสังคมและสมหมาย เปียณอม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2549 พบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต ปีการศึกษา 2549 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และด้านความสามารถทางวิชาการตามลักษณะของงานในสาขา

7.1.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ ประมวลผลข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่สารที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่แตกต่างกันได้ และมีความสามารถจัดกลุ่มความรู้และคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขได้ซึ่งสอดคล้องกับ สุวะณา ศิลปรัตน์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการในที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน การนำความรู้มาใช้ในการฝึกงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการฝึกงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้านมีความต้องการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระศักดิ์ ดาแก้ว (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2551-2552 ผลการวิจัย พบว่า ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้งานในระดับมากทุกรายการ มีค่าเฉลี่ย 4.02 โดยลักษณะที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจมาก 5 อันดับแรก คือ สนใจศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนางาน ใส่ใจ รับรู้กฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน สามารถถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน สามารถ นำความรู้มาใช้ในการพัฒนางาน และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม ด้านความสามารถในการ ปฏิบัติงาน ได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้งานในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย .07 รายการที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจ มากที่สุดคือ ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ลักษณะที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมาก 5 อันดับแรก คือ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน ใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เป็นผู้มีความรับผิดชอบที่ดี และใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรมได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้งานในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ย 4.26 ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 รายการ คือ มีความขยันหมั่นเพียร มีสัมมาคาราวะ มีความซื่อสัตย์

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม คณาจารย์ควรแนะนำให้บัณฑิตมีความมุ่งมั่น มีความขยันกับการพัฒนาองค์กร โดยเน้นความเสียสละ และมีความเอื้อเฟื้อ โดยเน้นตามหลักพระพุทธศาสนา

8.1.2 ด้านความรู้ คณาจารย์ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เข้มแข็งเป็นระบบ และนำผลการเรียนมาปรับปรุง โดยทำแบบวิจัยและพัฒนา นักศึกษา เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของบัณฑิตรุ่นต่อไปได้ เพราะจากการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตต้องการผู้มีความสามารถมีความรู้ในเรื่องวิชาการมากขึ้น

8.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา คณาจารย์ผู้สอนควรให้บัณฑิต คิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ไขในปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีความคิดเชิงบวกในการทำงาน และที่สำคัญควรปรับตัวเข้ากับหน่วยงานทุกหน่วยงาน เพื่อทำงานกันเป็นกลุ่ม โดยเน้นทุกคนมีส่วนร่วม

8.1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คณาจารย์ควรฝึกให้บัณฑิตปฏิบัติตามมารยาทไทย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคณาจารย์ กับเพื่อนๆ รู้จักการเสียสละต่อส่วนรวม ทำงานด้วยความตั้งใจ ควรศึกษาสัญญาข้อตกลงต่างๆ โดยเน้นหลักปฏิบัติตามกฎหมาย สัญญา และข้อตกลง อย่างละเอียดโดยพิจารณาในเนื้อหาอย่างสมเหตุสมผล

8.1.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณาจารย์ควรสร้างบัณฑิต มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแสวงหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารต่างๆ มีการคิดวิเคราะห์ การรับข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ฝึกฝนการใช้อุปกรณ์สำนักงานให้มากขึ้น พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง ควรมีการจัดอบรมเพิ่มทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยใหม่

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในแต่ละหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการ

8.2.2 ควรมีการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตของมหาวิทยาลัย เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณภาพของบัณฑิตและพัฒนาบัณฑิตต่อไป

8.2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตการทำงานของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานของรัฐหรือสถานที่ประกอบการของเอกชน

9. เอกสารอ้างอิง

งานทะเบียนและวัดผล. (2560). เอกสารประชุมประจำเดือนมิถุนายน พ.ศ.2560 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. เอกสารอัดสำเนา.

ทิศนา ขัมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : เสริมสิน พรไพเราะ ชีสเท็ม.

- ธีระศักดิ์ ดาแก้ว. (2553). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). เครื่องวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ผ่องใส ถาวรจักร. (2554). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2554 จากวิทยาลัยราชพฤกษ์. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พิณทิพย์ แก้มแกมทอง. (2550). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2548-2549 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์.
- สมหมาย เปียณอม. (2551). ความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุระนา ศิลปรัตน์. (2551). ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์

ขอเจริญพรขอบคุณ รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ รศ.ดร.บุญช่วย ศิริเกต รศ.ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม ผศ.ดร.ชิษณพษ์ ศรีจันทร์ และนางสาวกรรณิกา ไวโสภา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้ความรู้ ชี้แนะ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจนงานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ผู้วิจัยจึงขอเจริญพร ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอเจริญพรขอบคุณ หัวหน้าส่วนงาน ผู้ประกอบการ หัวหน้าฝ่ายบุคคล ผู้บริหารของสถานประกอบการทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้

ขอเจริญพร ขอบใจ บัณฑิตสาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่สำเร็จการศึกษาประจำปี 2559 ที่ได้ให้ความร่วมมือ ประสานงาน นำส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี จนได้รับข้อมูลที่เป็นจริง ประโยชน์และคุณค่าของการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และมีพระคุณทุกท่าน